

Nářek trpaslíka Mîma

Starý Bral

Nářek trpaslíka Míma

Překlad: Starý Bral

Originál: Klett-Cotta; Das erste Jahrzehnt 1977-1987 Ein
Almanach, kap. Míms Klage

Ilustrace: Tereza Černá

2021

Nářek trpaslíka Míma

Pod horou, v neprostupném kraji,
ležela hluboká jeskyně, s pískem až po okraji.
Jednou večer před svým domem Mím tam stál:
záda měl shrbená a vous sivý vlál;
Dlouhou cestou putoval, bez domova, v chladný svět,
malý trpaslík Mím, starý dvě stě let.
Vše, co stvořil, dílem jeho rukou jest,
rydlem a majzlíkem nekonečně svíral pěst,
vše zcizili mu skřeti; jen vlastní život a hrstka pouhá
řemeslná zůstala mu, také čepel dlouhá
v pochvě pod poškubaným pláštěm, otrávená taky.
Zakalené oči zamrkaly, od kouře s rudými znaky;
nebot', trnům a vřesem odříznut, koneckonců
mu neurvale zapálili chodby konců,
a tak vyšel ven, dusil se a skoro dával.
Mím si odpliv' do písku a pak mluvil:

Cink-cink-cink, cinky-linky, linky-link, link!
Není čas jíst, není čas pít, linky, link!
Cink-link, žádný čas, link-cink, není čas otálení!
Není čas spát! Žádná noc a žádný den, už jen spěchání!
Pouze stříbro se zlatem, tepané a formované,
a malé, tvrdé kameny, třpytivé a chladné.
Cink-cink, zelený a žlutý, cink-cink, modrý a bílý:
Pod mýma rukama klíčil a jemně nabíral síly
dlouhé lístky a květiny, a rudých očí jas
zvírat a ptáků mezi větvemi a květy zas.

Všechny věci, které mé oči viděly, když byly ještě jasné, když jsem byl mladý a svět byl ještě laskavý. Jak jsem se snažil, aby přetrvaly déle než paměť! A vyrůstaly z mého srdce a svíjely se mi pod rukama, ohýbaly se a spojovaly do zvláštních a krásných tvarů – stále rostly a měnily se, a přesto navždy zakořeněny v paměti světa a v mé lásce k nim. Jednoho dne jsem se na chvíli zastavil, pozvedl jsem hlavu, ruce jsem položil na desku z kamene. Podíval jsem se na svou práci. Vyrostla totiž z Míma, ale už to nebyl Mím, a on se tomu podívil. Klenoty, jež jsem spatřil, zářily ve světle mého malého těla, a teď leží v mé upachtěné ruce, ač byla stará, stále je jemná a obratná. Pomyslel jsem si: Mím byl velmi chytrý. Mím těžce pracoval. Mím měl v sobě oheň žhavější než pec. Přesto Mím vložil do těchto věcí téměř vše. Jsou kusem Míma, neboť bez nich by z něj mnoho nezbylo.

Tak jsem vymyslel pravé umění, jak je ukládat, jako věci ve vzpomínce, aby je moudrá paměť opět nalezla. Všude se totiž válely na podlaze nebo byly naskládány na hromadě, některé visely na stěnách na hřebcích – jako stránky staré knihy trpasličí historie, jež odnesl čas a zpusťoval vítr.

Tlesk-plesk-třesk! Třísk-buch, duc-duc-buch! Cvak-cvak! Sem s dřívím a kostmi! Není času nazbyt. Práce začíná. Zbystřit, pilovat, řezat, vyřezat, opílovat, zatlouct. Není čas odpočívat. Tak jsem si udělal velkou truhlu plnou přihrádek a tajných zásuvek. Z víka hleděl dračí strážce, propleten a zkroucen pařáty s drápy. Mezi ostrými zuby visely závěsy. Staří trpasličí se sekerami stáli vedle mohutného zámku. Klap-klap, cvak-cvak! Kladivo a hřebíky, cink-břink, klíč byl kovaný a spoután kouzly. No tak! velké víko se zavřelo

a s ním i mé unavené oči. Dlouho jsem spal s hlavou na své truhle, na své spíži vzpomínek a ztracených let.

Spal jsem dlouho? Nevím, kolik času uplynulo. Oheň v kovárně byl uhašen, ale dusivý kouř mě vyděsil. Lidé přišli a vše vyrabovali, co jsem měl: rudu, kterou jsem kdysi dávno vykutil ze skal, hromady drahých kamenů; odnesli mou hrud'. Vykouřili mě jako krysu a za posměšné lítostivosti mě nechali utíkat jako divoké zvíře, skrz hořící trní a vřes z mého hlubokého domova. Smáli se, když jsem šlápl do žhavého popela, a vítr odnášel v dáli mé kletby. Mé zarudlé oči neviděly na cestu; a vše, co jsem mohl zachránit, byl pytel s nářadím a pod starým potrhaným pláštěm v černé pochvě můj utajený nůž s jedovatými runami na čepeli. Často jsem jej brousil, plival na ostří, až se leskl pod krutými hvězdami opuštěných míst.

Tak vzali Mímovi všechny jeho vzpomínky a všechny radostné zážitky a rozmary myslí, aby si ozdobili rukojeť meče drahokamem, prsteny na chamtivé prsty, a měsíce a hvězdy a neumětelské šperky na prsa vznešených žen. Vyměnili je za malá království a falešná přátelství; toužili po nich; vraždili pro ně a zlato kalili krví příbuzných. Ve vzpomínkách zůstal jen oheň starých trpaslíků, z jejich rukou vyzařuje síla, kterou přivádí lidi k šílenství, sami o tom nemají ani páru. Jenže teď jsem starý a zahořklý, ve svém útočišti v divokých horách musím začít práci nanovo, pokusit se, snažit se zachytit ozvěny vlastních vzpomínek, než definitivně odejdou. Ach, má práce je stále dobrá; ale je obklopena hrůzou. Chybí jí svěžest, mezi mnou a věcmi, které vidím a vytvářím, leží závoj, jako by tvary a světla mizely v mlze slz. To, co jsem kdysi vytvořil,

jsem jen zahlédl, ale ne tak, jak jsem to kdysi viděl. Prý jsem nebezpečný, říkají, pln zášti a zrady, starý Mím, malý trpaslík. Jestli se mě dotkneš, kousnu tě svými černými zuby nebo tě bodnu v temnotě, a nic nezahojí ránu mého meče. Nemají odvahu se ke mně přiblížit; proto po mně z oken střílejí šípy, když se odvážím jít podívat na slunce. Tak tomu dříve nebývalo, a to není dobře, že tomu tak teď je. Běh světa se křiví a nejistí, páchají se podvody, věci se derou z tmavých míst nahoru, a pod mými prsty roste strach, ne radost. Kéž bych jen dovedl odpustit, pak by bylo možné vytvořit list, orosený květ, tak jak se kdysi třpytil na Tarn Aeluin, když jsem byl mlád a prvně pocítil, jak šikovné mám prsty. Mím však nedokáže odpustit. V jeho srdci stále doutnají uhlíky. Cink-břink, břink-cink! Není čas přemýšlet!